

mti b e l f ö l d i h i r e k

1961. szeptember 4.

bb. 1. a irodalmi és műemléki séták, üzemlátogatások a tit szeptemberi budapesti programjában

1/h1/rj sr

1961. szeptember 4.

a tit előadásain kívül a fővárosban igen népszerű a társulat által kezdeményezett ismerkedés budapesttel című akció, amelynek programja hónapról-hónapra mindig újabb élményeket nyújt az érdeklődőknek.

a szeptemberi műsor különösen változatos lesz, többi között három olyan jelentős intézménybe viszi el a látogatók csoportjait a tit, amelyeket csak előzetes szervezés után, csoportosan lehet megtekinteni. ilyen a magyar tudományos akadémia csillagvizsgáló intézete, a magyar televízió adóállomása, az országház épülete. a pannónia filmstúdióban az érdeklődők szakszerű tájékoztatót hallhatnak a rajz, a játék és a bábfilmek gyártásáról és a szinkronrendezésről. a látogatás filmbemutatóval zárul. az operaház belsejére kíváncsi csoportoknak működés közben bemutatják a korszerű színpadtechnikai berendezést. az állatkert látnivalóit naponta sokezeren tekintik meg, mégis az ide tervezett séta - fischer antalnak, az állatkert tudományos munkatársának vezetésével - nem mindennapi élményt ígér. ezt mutatja a téma címe is: amit nem láthat az állatkerti látogató.

több műemléki sétára is sor kerül szeptemberben. a budai várba, a gellért-hegyre és buda törökkori emlékeihez művészettörténészek kalauzolják el a résztvevőket. buda egyébként a társulat művészeti látogatások című programjában is gyakran szerepel. szeptember 24-én, vasárnap délelőtt például liszt élete nyomában budán címmel móra gábor művészettörténész vezet egy csoportot és tart előadást a világhírű zeneszerzővel kapcsolatos budai emlékekről.

ezenkívül nyolc üzembe, továbbá a szépművészeti muzeumba, néhány érdekes tárlatra és három irodalmi sétára viszi el a fővárost alaposabban megismerni kívánó érdeklődőket a tudományos ismeretterjesztő társulat./mti/

2210

10. 2. megkezdték az új otthon áruház berendezését

ab/sze/m/vg

1961. szeptember 4.

a budapesti mélyépítő vállalat munkásai az utolsó simitásokat végzik az új otthon áruházban, a rákóczi ut 74-76. számú házban, amely öt évvel ezelőtt a divatcsarnok egyik épületrésze volt. az életemeletes ház földszintjét, magasszintjét és félmeletét építették át az új áruház részére és a többi emeleten 61 lakást állítottak helyre. az épületszerkezeti munkákat mindenütt befejezték és a festés, burkolás is annyira előrehaladt, hogy a magasszinten és a félmeleten már helyet adtak az asztalosoknak. így most megkezdődött az áruház berendezése, az árusító asztalok, vitrinek, önkiszolgáló állványok és egyéb butorok felszerelése, elhelyezése.

az építők mozaikszerű burkolattal és műanyaggal díszítették az áruház terméinek padlóját, s a pilléreket tölgyfaboritással, márvánnyal és apró kőanyag-csempékkel szépítették. az áruház bejárati előtereinek falát rózsaszínű ruslicai márványburkolat ékesíti, s e helyiségekben infravörös hősugárzó lámpák melegítik majd télen a vásárlókat. a nagy termék fűtésére, illetve hűtésére az országban először szerelnek fel áruházban automatikus klímaberendezést, amely télen-nyáron egyformán 22 fokon tartja majd a levegő hőmérsékletét. újszerűen helyezik el a mennyezeti lámpákat, megbontják a szabályos elrendezésű sorokat.

a rövidesen megnyíló otthon áruház lesz az ország első műszaki- és lakberendezési áruháza, amelynek hat osztályán 24 elárusító- részleg szolgálja ki majd a vevőket. többek között a magasszinten rendezik be az első önkiszolgáló edény-osztályt, s a különleges „ezer-cikk,-osztályt, ahol a cernától, szappantól kezdve a fakanálig és zseblámpaelemig minden apró cikk megtalálható. egkönnyíti majd a vásárlást, hogy az áruház legtöbb osztályán közvetlenül az elárusítóknál lehet fizetni, nem kell elmenni a pénztárhoz és a csomagolóhoz. egyszerűsítik a televíziós készülékek kiválasztását is. az áruház olyan berendezést helyez üzembe, amely fekete- fehér kockákat vetít a képernyőre, s így a központi televíziós közvetítés nélkül is ellenőrizheti a vevő a készülék működését, a kép minőségét.

/mtl/

- 2 -

10. 3. 2.3 millió tonna cukorrépa szállítására készült fel a vasut vasuton, autón, hajón szállítják a cukorrépát

/kt/ke/rj vg

1961. szeptember 4.

a közlekedés az idén is jó előre felkészült a cukorrépa szállítására. a járóműjavítók az első félévben többszáz kocsi hoztak rendbe, s néhány helyen még most is két műszakban dolgoznak, hogy elegendő vagon tudjanak adni. a közlekedési vállalatok vezetői a cukorgyárakkal és a termelőkkel közösen gondos ütemtervet készítettek s így pontosan, „menetrend szerint,, augusztus végén megindult a cukorrépa szállítása.

a máv-nak körülbelül 2.3 millió tonna répát kell elszállítania. az elmúlt néhány napban 150-200 vagon répát hordtak a vasuti kocsik naponta, eddig körülbelül 800-1000 vagonnal került a gyárakba. elsőnek a szolnoki cukorgyárba szállították, ahol már megkezdődött a feldolgozás. rövidesen megindul a szállítás a többi üzembe is, s legkésőbb szeptember 20-ig mind a 11 hazai cukorgyár termel már. ebben az időben a máv napi 1.200-1.300 vagon cukorrépát juttat el a gyárakba. a jó felkészülés ellenére is adódhat nehézség, ha a vasut partnerei nem tartják meg a megállapodást. ezért szükséges, hogy a vagonok rakodását jól megszervezzék, a kocsikat naponta ürítsék és küldjék is vissza. a cukorrépa szállításával egyidőben a máv gondoskodik a cukorgyártás melléktermékeinek, többek között a melasznak a szállításáról is. rövidesen napi 200-300 tartálykocsit, úgynevezett ciszternát ad erre a célra

a teherautó közlekedés az idén körülbelül 400 000 tonna cukorrépa szállítására készült fel. az autóközlekedési vállalatok az ország egyes területein már megkezdték a közös szállítását. a teherautók általában a gyáraktól mintegy 30 kilométeres körzetből hordják a répát, egyelőre szükség szerint napi 80-100 kocsival. a rakodást az idén már több hidraulikus markológép segíti. az autóközlekedésnek egyébként az idei cukorrépa idényben kevesebb a munkája, mint az elmúlt években. a mezőgazdaság szocialista átszervezésével ugyanis a szövetkezetek belső szállításait a fokozottabb gépesítéssel már jórészt önerővel látják el. így az idén a cukorrépa behordásához a földekről az autóközlekedésnek csak minimális segítséget kellett adnia.

/folyt.köv./

- 3 -

bb. 3. / 2.3 millió tonna.....1. folyt./rj

a hajózás elsősorban a tiszta mentén kapott feladatot. körülbelül 50 000 tonna répából mintegy 40 000 tonnát a körös és a tiszta környékéről usztatnak a hajók a szolnoki cukorgyárba. a hajók az alacsony vízállás miatt egyelőre csak szolnok környékén és a körösön tudnak mozogni. az első két uszály azonban múlt hét közepén már megérkezett a szolnoki cukorgyárba. általában 6-7 uszály rakodik a tiszán. a mahart gondoskodott róla, hogy a kedvező vízállás esetén újabb 6-7 uszály és 2 vontató álljon munkába. a dunán a következő napokban indítják az első cukorrépa szállítmányt ercsibe, körülbelül 10 000 tonna répát szállítanak majd az üzembe a mohács és ercsi közötti duna-szakaszból./mti/

-. -

bb. 4. farkaslesen az öregcsertői termelészövetkezet gazdái

vid/ká/j/rj

1961. szeptember 4.

a bács megyei öregcsertőn a kossuth termelészövetkezet juhállományát az utóbbi napokban 3 ízben támadták meg ragadozók. 63 birka esett áldozatul. a torok-, illetve tarkóharapásokból arra következtetnek, hogy farkasok garázdálkodnak a környéken. a vadak elejtésére állandó őrszolgálatot szervezett a termelészövetkezet, a juhodály környékét villanyvilágítással látták el, a szövetkezet gazdái pedig éjszakánként rejtekhelyről figyelik a ragadozók feltűnését./mti/

-. -

bb. 5. négy betétkönyvön nyert gépkocsit adnak át a nyolcadik kerületben

i/kf/kf/rj vg

1961. szeptember 4.

a gépkocsi nyereménybetétkönyvek első sorsolásán a józsefvárosiak bizonyultak a legszerencsésebbeknek. a nyolcadik kerületben ugyanis négyen nyertek gépkocsit.

a négy nyereményt szeptember 5-én, délután fél 6 órai kezdettel a kulich gyula szabadtéri színpadon vidám kabaréműsor közben ünnepélyesen adja át az ötp. nyolcadik kerületi fiókja a tulajdonosoknak./mti/

-. -

- 4 -

b b. 6. Kőrös szakmunkásképző iskola nagylengyelben

vid/te/rj ki

1961. szeptember 4.

a nagylengyeli olajmező műszaki és gazdasági vezetői elhatározták, hogy az eddigi szaktanfolyamok helyett kétéves szakmunkásképző iskolát létesítenek. az iskola elvégzése után a munkáshallgatók szakmunkás bizonyítványt kapnak. az első évben hatvan olajmunkás vesz részt a szervezett oktatásban./mti/

-. -

bb. 7. műjégpályát építenek debrecenben

vid/te/rj ki

1961. szeptember 4.

debrecenben a városi tanács kezdeményezésére a nagyerdőben, a sportkombináthoz tartozóan, a jelenlegi csónakázó tó helyén, műjégpályát építenek. a pálya terveit már elkészítették és a szükséges gépegységeket is beszerezte a város. a husz kilométer csőhálózatot a jövő évben gyártja le az ipar a debreceni műjégpálya részére, amelynek építésében a város lakói társadalmi munkával vesznek részt. a debreceni műjégpályát 1962 telén nyitják meg./mti/

-. -

bb. 8. a termelészövetkezetek megkötik a vándorló homokot budapest határában

i/so/gg/rj ká

1961. szeptember 4.

budapest határában vannak még olyan területek, ahol erősen hordja a szél a homokot. ezeknek a futóhomokos buckáknak hasznosítását a főváros termelészövetkezetei szervezik meg. a rákospalotai béke termelészövetkezet nagyarányú erdősítésre készült. e közös gazdaság háromezer holdas területének jelentős részén vándorol a homok. a közös gazdaság tagjai azt tervezik, hogy a következő években száz holdon telepítenek erdősávokat és ligeteket a homok megkötésére. az ehhez szükséges talajmunkák már az idén megkezdődnek. erdősávokkal kívánja meggátolni a homokfuvást a két soroksári termelészövetkezet is./mti/

flw

9 -

-. -

-5-

bb. 3. / 2.3 millió tonna.....1. folyt./rj

a hajózás elsősorban a tiszta mentén kapott feladatot. körülbelül 50 000 tonna répából mintegy 40 000 tonnát a körös és a tiszta környékéről usztatnak a hajók a szolnoki cukorgyárba. a hajók az alacsony vízállás miatt egyelőre csak szolnok környékén és a körösön tudnak mozogni. az első két uszály azonban múlt hét közepén már megérkezett a szolnoki cukorgyárba. általában 6-7 uszály rakodik a tiszán. a mahart gondoskodott róla, hogy a kedvező vízállás esetén újabb 6-7 uszály és 2 vontató álljon munkába. a dunán a következő napokban indítják az első cukorrépa szállítmányt ercsibe, körülbelül 10 000 tonna répát szállítanak majd az üzembe a mohács és ercsi közötti duna-szakasról./mti/

--

bb. 4. farkaslesen az öregcsertői termelészövetkezet gazdái

vid/ká/j/rj

1961. szeptember 4.

a bács megyei öregcsertői a kossuth termelészövetkezet juhállományát az utóbbi napokban 3 ízben támadták meg ragadozók. 63 birka eset t áldozatul. a torok-, illetve tarkóharapásokból arra következtetnek, hogy farkasok garázdálkodnak a környéken. a vadak elejtésére állandó őrszolgálatot szervezett a termelészövetkezet, a juhodály környékét villanyvilágítással látták el, a szövetkezet gazdái pedig éjszakánként rejtekhelyről figyelik a ragadozók feltűnését./mti/

--

bb. 5. négy betétkönyvön nyert gépkocsit adnak át a nyolcadik kerületben

i/kf/kf/rj vg

1961. szeptember 4.

a gépkocsi nyereségbetétkönyvek első sorsolásán a józsefvárosiak bizonyultak a legszerencsésebbeknek. a nyolcadik kerületben ugyanis négyen nyertek gépkocsit.

a négy nyereséget szeptember 5-én, délután fél 6 órai kezdettel a kulich gyula szabadtéri színpadon vidám kabaréműsor közben ünnepelesen adja át az otp nyolcadik kerületi fiókja a tulajdonosoknak./mti/

--

- 4 -

b b. 6. Kőrös szakmunkásképző iskola nagylengyelben

vid/te/rj ki

1961. szeptember 4.

a nagylengyeli olajmező műszaki és gazdasági vezetői elhatározták, hogy az eddigi szaktanfolyamok helyett kétéves szakmunkásképző iskolát létesítenek. az iskola elvégzése után a munkáshallgatók szakmunkás bizonyítványt kapnak. az első évben hatvan olajmunkás vesz részt a szervezett oktatásban./mti/

--

bb. 7. műjégpályát építenek debrecenben

vid/te/rj ki

1961. szeptember 4.

debrecenben a városi tanács kezdeményezésére a nagyerdőben, a sportkombináthoz tartozóan, a jelenlegi csónakázó tó helyén, műjégpályát építenek. a pálya terveit már elkészítették és a szükséges gépegységeket is beszerezte a város. a husz kilométer csőhálózatot a jövő évben gyártja le az ipar a debreceni műjégpálya részére, amelynek építésében a város lakói társadalmi munkával vesznek részt. a debreceni műjégpályát 1962 telén nyitják meg./mti/

--

bb. 8. a termelészövetkezetek megkötik a vándorló homokot budapest határában

i/so/gg/rj ká

1961. szeptember 4.

budapest határában vannak még olyan területek, ahol erősen hordja a szél a homokot. ezeknek a futóhomokos buckáknak hasznosítását a főváros termelészövetkezetei szervezik meg. a rákospalotai béke termelészövetkezet nagyarányú erdősítésre készül. e közös gazdaság háromezer holdas területének jelentős részén vándorol a homok. a közös gazdaság tagjai azt tervezik, hogy a következő 8 évben száz holdon telepítenek erdősávokat és ligeteket a homok megkötésére. az ehhez szükséges talajmunkák már az idén megkezdődnek. erdősávokkal kívánja meggátolni a homokfuvást a két soroksári termelészövetkezet is /mti/

1-10

9-

--

-5-

bb. 9. újabb hat toronyház alapozását kezdték meg az Üllői uti lakótelepen - négy hónappal csökkentik az építési időt

1/sb/sze/rj vg

1961. szeptember 4.

az Üllői uti József Attila lakótelep legszebb épületeiből, a nyolcemeletes toronyházakból eddig nyolcat építettek fel a 44-es építőipari vállalat dolgozói. az elsőket még hagyományos módon készítették, s a nemrégiben átadott négy házat azonban már korszerű épületszerkezetekből, többek között lakásfal nagyságu panelekből szerelték össze. így három hónappal csökkentették az építési időt.

a nagy lakótelepen most megkezdtek újabb hat toronyház alapozását. az épületek formájának és a lakások beosztásán nem változtatnak, de az építési módszert tovább korszerűsítik. legutóbb a válaszfalak egy részét a helyszínen betonból öntötték. az újabb házakban a homlokzati és a mennyezeti panelekhez hasonlóan a kisebb válaszfalakat is előre elkészítik és daruval emelik be az épülő lakásokba. e módosítással ismét tovább csökkentik az építési időt. így a korábbi 14 helyett már 10 hónap alatt, tehát négy hónappal hamarabb fejezik be a toronyházak építését./mt1/

bb. 10. gazdagnak, tanulságosnak ígérkezik az első országos gombakiállítás

1/cs/j/rj ká

1961. szeptember 4.

a mezőgazdasági múzeumban szeptember 21. és október 4. között megrendezésre kerülő első országos gombakiállítás rendkívül érdekesnek és tanulságosnak ígérkezik. mint a gombaszakoktatási bizottság szakemberei közölték, a kiállításra a soproni erdészeti főiskola is elküldi ritkaság számba menő, gazdag gombagyűjteményét. a szemléltető anyag kiegészítéseképp a főiskola tanárai, továbbá az erdészeti tudományos intézet, valamint a faipari kutató intézet neves szakemberei rendeznek vetített képes előadásokat az erdők faállományára, s különösen az ipari fára káros gombákról. a gombakiállítást a tervek szerint az ország számos iskolájának tanulói szervezeten tekintik meg, hogy így a gyakorlatban ismerjék meg az ehető és hasznos, másrészt a mérgező és kártevő gombákat./mt1/

--

- 6 -

B. 35

902 *szel*

bb. 23. nemzetközi együttműködést javasolnak a szovjet tudósok egy magyar geofizikai elmélet igazolására - miért „biceg”, a föld?

1/tz/tr/rj vg

1961. szeptember 4.

úgy látszik, sikerül megteremteni a nemzetközi tudományos világ együttműködését egy új magyar geofizikai elmélet igazolására.

amikor ugyanis dr. Barta György, a magyar állami eötvös Loránd geofizikai intézet tudományos főmunkatársa, a műszaki tudományok doktora körülbelül két évvel ezelőtt nyilvánosságra hozta új geofizikai elméletét, a hazai és a külföldi szakkörök általános meglepetését, sőt megdöbbenését váltotta ki. az addigi tudományos állásponttal szemben azt állította, hogy a föld mágneses középpontjával együtt az egész, körülbelül 2 500 kilométer átmérőjű, nagy sűrűségű belső mag is a mértani középponttól mintegy 300-400 kilométerre eltávolodva, évenként nem egészen egy kilométeres sebességgel, szabálytalan elliptikus pályán mozog a föld belsejében keletről nyugat felé. ennek a következménye, hogy földünk keresztmetszete az egyenlítőnél nem kör alakú, hanem olyan ellipszis, amelynek hosszabb tengelye éppen arra a pontra mutat, amely felé a mágneses középpont eltávolodott a mértani középponttól. ez a mintegy 200-300 méteres kidudorodás a föld felszínén évi 20-30 kilométeres sebességgel vándorol keletről nyugatra.

a körülbelül egy évvel ezelőtt helsinki-ben tartott nemzetközi geofizikai kongresszuson dr. Barta György javasolta, hogy létesítsenek az egyenlítő mentén 20-40 gravitációs mérési pontot és ezeken ellenőrizzék az általa előre kiszámított változásokat, amelyeknek jelentkezniök kell e kidudorodás vándorlásában. javaslatát azonban - talán a gondolat újszerűsége miatt - akkor még csak erősen korlátozott formában fogadták el.

most viszont J. D. Boulanger professzor a nemzetközi geofizikai bizottság szovjet csoportjának alelnöke magáévá tette az elméletet és indítványozta egy különleges mérési hálózat kiépítését, amely többek között a Barta-féle elmélet ellenőrzésére is hivatott lenne.

/folyt. köv./

B. 45

902 *szel*

bb. 23. / nemzetközi.....1. folyt./rj

az idő azonban így sem telt el haszontalanul, mert közben az elmélet e mérések nélkül is újabb bizonyítékokat kapott. az egyik a szputnyikok észleléseinek köszönhető, amelyek pontosan olyan el-lipszisnek mutatják a föld egyenlítői keresztmetszetét, mint ami-lyen az elméletből kiszámítható. a másikat pedig egy most megjelent angol kiadvány szolgáltatotta. a föld sarkai ugyanis körülbelül 400 nap alatt mind a két féltekén egy-egy kis, 10-20 méter átmérőjű, de időközönként változó körpályát írnak le: „biceg”, a föld. a ez a szabálytalanság csak a tömegeloszlás valamilyen változásaira ve-zethető vissza, mint ahogyan a lendkerekek egyenetlen mozgását is általában kiegyensúlyozatlanságuk okozza. a kiadvány az utóbbi év-tizedekre vonatkozólag közli többek között a sarkoknak ezt a spi-rális jellegű mozgását, s ezek az adatok is pontosan egyeznek azok-kal az értékekkel, amelyek a dr. barta györgy által leírt földmag-mozgásból következtethetők.

időközben valószínűleg sikerült megtalálni a földmag excentrikus elhelyezkedésének okát is. ha ugyanis a földgömb anyagi összetétele nem egyenletes, hanem a tömeg csak 1-2 ezrelékkal is sűrűbb az óceá - nokkal borított félgömbön - amerre a mágneses középpont ki-mozdult - ez már önmagában is elegendő arra, hogy a belső magot többszáz kilométerrel „maga felé huzzá”, ez a nagyobb tömegsűrű-ség pedig jogosan feltételezhető az eddigi geofizikai mérések adatai alapján./mti/

..-

bb. 11. csillagászati, képzőművészeti és kertészeti szakköröket szervez a tit békés megyében

vid/fm/ke/rj fm 1961. szeptember 4.

békés megyében a tit hatáskörében működő akvarellista szakkör tagjai szép eredményeket értek el az utóbbi években. a képzőművészet iránt érdeklődő fiatalok kollektíven ismerkednek a nagy mesterek életével, munkásságával. a körösök vidékén tájképeket, továbbá érde-kes, portrékat készítenek.

a tit vezetői elhatározták, hogy újabb szakköröket szerveznek békés megyében. az úrhajózás iránti nagy érdeklődésre tekintettel mindenekelőtt csillagászati szakkör alakítására gondoltak, de hasz-nosnak látják a körösök vidékén a kertészeti- és újabb képzőművészeti szakkör létrehozását is./mti/

..-

- 8 -

9.05

9.12

Lelei

b. 20. „visszarablással”, hat és fél helyett négy hónap alatt té-rül meg a fémtámok költsége

vid/te/rj ki 1961. szeptember 4.

a komlói bányákban az idén a fejtési frontok hosszának több mint negyedét a kitűnően bevált fémtámokkal és süvegekkel biztosít-ják. közismert azonban, hogy a meglehetősen drága biztosítóanyag beépítése csak úgy fizetődik ki és vezet megtakarításhoz, ha azo-kat minél többször alkalmazzák. a fémtámok és süvegek visszaszerzé-se emberi erővel szinte lehetetlen, támrabló szerkezet pedig eddig csak külföldről volt beszerezhető.

a komlói kossuth-bánya gépjavító üzemének jóképességű kollekti-vája a karbantartási munkákon túl elvállalta a bányaművelésnél nel-külözhetetlen támrabló kisvitlák gyártását is. a minta példány a napokban készült el, sikerrel. még ebben az évben 150 készül, s ezek az ország különböző bányáiba kerülnek.

a visszarablással a számítások szerint a fémtámok és süvegek ára az eddigi hat és fél hónap helyett négy hónap alatt megtérül./mti/

..-

bb. 12. az egykori kubikos faluban minden második családnak van takarékbetétje

vid/fm/ke/fm 1961. szeptember 4.

a cson,ád megyei kiskundorozsmát a felszabadulás előtt kubikos falunak s az ország legszegényebb településének ismerték. évente sokszázan vándoroltak munkát keresni az ország távoli vidékeire - s ha lehetőség volt rá - a szomszédos országokba is.

ma gazdag falu kiskundorozsma. a valamivel több mint 8.000 lakosu község lakói 5 300 000 forint értékű takarékbetéttel rendel-keznek. egy lakosra - a csecsemőket és az öregeket is számítva - 635 forint betét jut. ha a családok számát vesszük alapul, minden második családnak van megtakarított pénze. a betétesek 80 százalé-ka termelőszövetkezeti gazda és üzemi dolgozó. /mti/

..-

- 9 -

9.15

9.20 *Lelei*

bb. 14. az ősszel megnyílik tolna megye első felsőiskolája

vid/im/rj ke fm

1961. szeptember 4.

Tolna megye új oktatási intézménnyel gazdagodik. októberben megnyílik a megye első felsőiskolája. a szekszárd melletti palánkon eddig csak mezőgazdasági technikum működött, most azonban a középiskolai képesítést adó iskola mellett megnyílik a felsőfoku, főiskolai végzettséget adó mezőgazdasági iskola is.

a középfoku technikum első és második évfolyamát áttelepítik a lengyeli mezőgazdasági szakiskolába. az új főiskola tolna, baranya, somogy és zala mezőgazdasági szakembereinek képzését látja el./mti/

--

bb. 16. új iskolák, ifjú pedagógusok a zalai községekben

vid/fm/rj ke fm

1961. szeptember 4.

Zala megye községi és városi iskoláiban a tanév kezdetére megépültek az iskolai tantermek. felsőrajkon és zalamerenyén új iskola nyílt s néhány hét múlva elkészül a murakeresztúri új iskola is. a tanévnyitás után néhány hét múlva felépül a 600 személyes zalaegerszegi zeneiskola, modern hangversenyteremmel.

a megyében további 12 iskolában vezetik be a gyakorlati oktatást, amelyekben a szülői munkaközösségek, a tanácsok, valamint az ipari és mezőgazdasági üzemek segítségével jól felszerelt tanműhelyeket hoztak létre. az új tanévben már mintegy tízezer zalai diák vesz részt a gyakorlati oktatásban. szeptemberben további 25 fiatal pedagógus, általános iskolai tanár kezd tanítani a megye iskoláiban. bálint mihály hahóti tanító az 52-ik tanévet kezdi meg.

/mti/

--

qic

-10-

qic

Zala

bb 13. szüretre készülnek a tokajhegyalján - közösen dolgozzák fel szőlőtermésüket a hegyközségek

vid ká/j szb ká

1961. szeptember 4.

tokajhegyalja világhírű szőlőskertjeiben a napos idő hatására rohamosan érik a szőlő. a szőlészeti kutató intézet tarcali telepén végzett próbaszüretek csakugy, mint a tolcsvai állami gazdaság kísérleti mérései azt mutatják, hogy a mustok már 14-15 cukorfokosak. a jelek szerint az idén több édes szomorodni borra számítanak, mint más évjáratokban, bár az aszusodáshoz már nagyon elkelne az eső.

hegyalja szerte már a szüretre készülnek, kitisztították a pincéket, rendbehozták a hordókat. a tarcali kutatóintézetben szinte teljes egészében gépesítik a szüretet. a táblákról tartályokban szállítják a szőlőt betonkádakba, ahonnan elevátor hordja fel a termést az épület padlástermében elhelyezett zuzóba és **bogyozóba** a bogók azután vaslemezekből készített, savmentes **zománccal** bevont tartályokba kerülnek. a nagy, egyenként 20 hektoliteres kádakban a cefre 12-14 óráig ázik, majd a saját súlyától kipréselődött mustot leeresztik a földalatti tartályba, ahonnan egyenesen a pincékben elhelyezett hordókba szivattyúzzák. a cefrét két hidraulikus présen engedik át. ezzel az automatizálással 12 óra alatt körülbelül 300 mázsa szőlőt tud mindössze három ember feldolgozni.

a hegyaljai hegyközségek is közösen dolgozzák fel szőlőtermésüket. a meglévőkhöz mellé tokajban, erdőbényén, sátoraljai helyen újabb prészázakat építettek, ahol gazdaságosabban, tisztábban tudják feldolgozni a mustot, minőségileg jobb és egységesebb bort szűrnek. a prészázak felszerelésére több mint egymillió forintot fordítottak. /mti/

--

bb 15. habosított műbőranyag diszmiárunak, ballonkabátnak

vid te szb ki

1961. szeptember 4.

a győri pamutszövő- és műbőrgyár kutatócsoportjának többhónapos kísérletezés után sikerült ugynevezett habosított műbőrt készíteni. a szivacsos szerkezetű, textilutánzatú, rugalmas, kellemes meleg fogású, könnyű műbőranyagot elsősorban a bőrdiszmüves iparnak szánják. ugyanezt erősebb textil alapanyagra dolgozva a kárpitosipar is használhatja falkárpitnak, vagy székek, padok ülőrészeinek bevonására.

a sikeren felbuzdulva ugyanezzel a technológiával újfajta, egészen könnyű ballonkabát anyagot is gyártanak majd a győri pamutszövő és műbőrgyárban. arra számítanak, hogy a ballonkabátot helyettesítő vízhatlan műbőr kabát, amit olcsó áron lehet forgalomba hozni, igen népszerű lesz. a férfiruha nagykereskedelmi vállalat már is érdeklődött egyelőre sötétkék színű ballonutánzatú könnyű műbőr iránt. /mti/

--

2.27

q 35

- 11 -

bb. 18. mai tárgyú vigjáték ősbemutatója szolnok megye termelőszövetkezeti községeiben és városaiban

vid/fm/ke/rj fm

1961. szeptember 4.

a szolnoki szigligeti színház elkészítette az új évad programját, a jövőben még nagyobb gondot fordítanak a tájéltadások művészi és technikai színvonalára, a kisebb színpaddal rendelkező falusi művelődési házak pódiumain a szolnoki díszletek kicsinyített mását alkalmazzák ugyancsak a tájéltadásokra hordozható világosító berendezést vásároltak.

az idén 150 alkalommal utaznak ki a községekbe, városokba. januártól pedig az évad végéig 170 előadást tartanak a szövetkezeti gazdák-nak, a színház karcacon rendezi meg csizmarek mátyás mai tárgyú paraszti vigjátékának ősbemutatóját, gárdonyi géza: ida regénye című művéből készült zenés vigjáték premierjét pedig jászkiséren tartják. /mti/

--

b.b. 19. baranyában száz falusi könyvtárat adtak tanácsi kezelésbe

vid/fm/ke/rj fm

1961. szeptember 4.

a baranya megyei könyvtár eddig száz falusi könyvtárat adott át a helyi tanácsok kezelésébe, általános tapasztalat, hogy ezeket a könyvtárat jobban magukénak érzik a helyi tanácsok és fejlesztésükhez az eddiginél nagyobb mértékben járulnak hozzá a községfejlesztési alapról, az új könyvtárak építéséhez jelentős társadalmi munkát adott a lakosság, tíz nagyobb baranyai községben hoztak létre olvasótermeget, számos faluban jobb elhelyezést biztosítottak a könyvtár-nak, új könyvek beszerzésére 160 000 forintot költenek ebben az évben a baranyai falvak, sok mezőgazdasági szakkönyvet is vásárolnak, számos községben a termelőszövetkezetek a tanáccsal közösen szervezik a könyvtárt. /mti/

--

- 12 -

9.35

24.

h
L. Gel

bb 21. külkereskedelmi vállalataink ez év második felében mintegy 100 külföldi kiállításra küldik el a magyar árukat

i sz/tr szb vg

1961. szeptember 4.

a nyári pihenő után szeptemberben megélné a nemzetközi kereskedelmi élet, s ennek bevezetőjét a nagyszámú nemzetközi vásár és kiállítás is jelzi, szeptember az őszi nemzetközi vásárok hónapja, s ezekben a hetekben a magyar kereskedelmi kamara vállalatainak kollektív kiállítását 10 helyen rendezik meg, újdonságainkat, köztük az új szerszámgéptípusokat bécsben, damaszkuszban, izmirben, szalonikiben, zágrábban és a később, novemberben kezdődő új-delhi-i vásáron mutatja be, községzsükségleti cikkeink brno kivételével - ez ugyanis kizárólag technikai gépipari kiállítás - valamennyi olyan vásáron megtalálhatók, amelyen hivatalosan részt vesz magyarországi is, lipcsében ősszel éppen a közfogyasztási cikkekre szorítkozik a vásár árukinálata, ezért itt a legváltozatosabb a közhasználati cikkek bemutatója, külkereskedelmünk 11 szakosított vásárárában jelenik meg lipcsében, kölnben és brüsszelben a szokásos ételkészítőkészítéson tekinthet meg, illetve kösölhatják meg a látogatók a magyar ételkülönlegességeket.

a külföldi üzletemberek azonban nemcsak ezen a tíz nemzetközi vásáron találkozhatnak a magyar árukkal és külkereskedelmünk képviselőivel, vállalataink ezenkívül sok helyen vesznek részt egyéni kiállítóként, vagy ahol nincs is vásár ebben az időpontban önálló árubemutatókat is rendeznek, ilymódon ez év hátralevő részében csaknem 100 önálló kiállításuk lesz, néhány helyen a vállalatok külföldi képviselőik útján jelennek meg, a képviselők mutatják be a magyar árukat, így kerülnek például a frankfurt am maini vásárra a modex ruházati cikkei, a artex díszműtrágyái, többek között a herendi porcelánok és az ötvösmunkák, a mavad eleget tett egy sheffieldi m. hívásnak, ahol a vadászati kiállítás egyetlen külföldi részvevője volt, és sok angol vadászt hívott meg, hogy látogassanak el magyarországra is, a komplex az elmúlt napokban a pármal kiállításra vitte el ételkészítőkészítéson tekinthet meg, illetve kösölhatják meg a látogatók a magyar ételkülönlegességeket, a metrimpex az ausztriai dornbirn-ben megtartott textilkiállításra mutatta be textilműszereinket, a bari-i nemzetközi vásáron, mint minden évben, most is több magyar vállalat vesz részt, a medicor és a medimpex a rigai egészségügyi kiállításra ismerteti meg a szakemberekkel orvosi készülékeinket és gyógyszereinket, az artex novemberben sportszerbemutatót rendez kölnben, a pannonia amerikai képviselője közvetítésével a springfieldi motorkerékpár-kiállításra küldi el a repeli gyártmányokat, a mogürt most készíti elő a guenában és a mali köztársaságban rendezendő járműkiállítását. /mti/

--

- 13 -

9.42

9.42

h
L. Gel

bb 17. műanyag-alkatrészek az új csepel teherautókban évente négy milliárd forint megtakarítás

vid hné szb ki

1961. szeptember 4.

a magyar autóiparban is mind nagyobb jelentőségre tesznek szert a műanyagok, amelyekkel nagymennyiségű drága fémet és munkát takarítanak meg. a csepel autógyár konstruktőrei a műanyagok felhasználásának számos új megoldását dolgozták ki és alkalmazzák sikerrel új gyártmányaiknál. ezek közül legjelentősebb a hajtóművek új görgős kosara, amely néhány hét óta már műanyagból készül. ezt az alkatrészt azelőtt különleges acélból gyártották, előállításának költsége meghaladta a 200 forintot. a műanyag a hosszú és alapos futópróbák után ugyanolyan jónak bizonyult, mint a drága fém. előnye még, hogy jóval kisebb súlyú, könnyebben megmunkálható, az acélhoz jobban tapad és mindössze 16 forintba kerül. a műanyag görgős kosarat már általánosan alkalmazzák a csepel teherautókban. rövidesen műanyagot helyettesítik a csapágyak kis tégőrgős kosarának bronz anyagát is, amellyel ennek az alkatrésznek előállításának költsége az eddiginek töredékére csökken. a műanyagok alkalmazásával évente körülbelül négy milliárd forint anyagköltséget takarítanak meg a csepel teherautók gyártásánál. /mti/

..

bb 22. harmincezer állatfaj él Magyarországon - tihanyban és budapesten rendezik meg a közép-európai faunakutatási konferenciát

i ie szb ká

1961. szeptember 4.

hazánk állatvilágáról a múlt század végén jelent meg utoljára teljes összefoglaló munka. a több mint 60 éves fauna regni hungariae már elavult. az állatok meghatározására pedig mind nagyobb szükség van, főként a mező- és erdőgazdaságban, de a kártevő állatok elleni védekezés sok területén is. elsősorban ez a követelmény készítette nyolc évvel ezelőtt a magyar tudományos akadémiát a magyarországi állatvilága című sorozat megindítására.

a 22 kötetesre tervezett sorozat első ízben ad majd teljes rendszertani képet hazánk faunájáról, amelyhez körülbelül 30.000 állatfaj tartozik. a pontos szám csak a munka végén derül majd ki, hiszen a vizsgálatok, gyűjtések során már eddig is több mint husz olyan fajt találtak, amely nemcsak hazánkban, hanem világviszonylatban is ismeretlen volt. /folyt.köv./

9.45

- 14 -

9.7

Mé

bb 22. /harmincezer állatfaj él... folyt./- szb

a sorozatot, magas tudományos színvonala mellett, mezőgazdászok és más gyakorlati szakemberek is könnyen használhatják; nemcsak az állatok - például a szántóföldeken élő rovarok - meghatározásában segít, hanem tájékoztat a kártevők elleni védekezés módjáról is. a sorozatból eddig nyolc kötetnyi füzet jelent meg; a teljes munka körülbelül tíz év múlva készül el.

az utóbbi években a szomszédos országokban is megindult a mienkéhez hasonló állatrendszertani kutató munka, a metodika azonban mindenütt más és más. a tapasztalatok kicserélésére, egymás kölcsönös tájékoztatására rendezik meg szeptember 12-14-én a magyar tudományos akadémia a közép-európai faunakutatási konferenciát. ausztriából, bulgáriából, csehszlovákiából, jugoszláviából, Lengyelországból, romániából és a szovjetunióból bejelentették már érkezésüket a szakemberek. a konferencia első két napján tihanyban, a biológiai kutató intézetben tanácskoznak, szeptember 14-én a természettudományi múzeum állattárát tekintik meg, délután pedig a tudományos akadémián tartják a záróülést.

a konferencia fontos feladata lesz a közép-európai fauna-kutatás összehangolása, az érdekelt országok, illetve intézmények együttműködésének megteremtése. erre annál is inkább szükség van, mert például a mi gyűjteményeinkben igen sok a kárpátokból származó, a csehszlovákokat és a románokat érintő anyag, a nyugat-magyarországi állatvilág sok példányát viszont ausztriában ismerik. a magyar tudományos akadémia képviselője javasolja majd a konferencián, hogy a szomszédos országok szakemberei a határterületeken közös gyűjtőmunkát folytassanak. távolabbi tervek szerint sor kerülhet a kutatási eredmények összesítésére, a közép-európai fauna rendszertani leírásának közös publikálására is. /mti/

..

10.-

- 15 -

10.45

bb 24. a kossuth-rádió

vm mi

1961. szeptember 4.

kedden 17 órakor közvetítést ad a román párt-és kormányküldöttség tiszteletére a budapesti kis stadionban tartandó nagygyűlésről./mti/

- . -

bb 25. megkezdtek a papirzsákba csomagolt gül baba burgonya árusítását

1 n./j vm ká

1961. szeptember 4.

a nagyvásártelepre vasárnap és hétfőn reggel 178 vagon és 136 tehergépkocsi áru érkezett. a vagonszállítmányok így oszlottak meg: 56 vagon burgonya, 4 vagon vöröshagyma, 4 vagon gyökérszőlő, 3 vagon sárgarépa, 28 vagon zöldpaprika, 16 vagon paradicsom, 1 vagon zeller, 3 vagon fejeskáposzta, 2 vagon kelkáposzta, 2 vagon uborka, 2 vagon főzöttök, 6 vagon vegyes gyümölcs, 5 vagon alma, 1 vagon körte, 9 vagon szilva, 4 vagon szőlő, 28 vagon görögdinnye, 2 vagon sárgadinnye és 2 vagon citrom.

az állami élelmiszerboltokban hétfőn megkezdtek a papirzsákba csomagolt gül baba burgonya árusítását. a 10 kiló súlyú, csomagolt burgonyát zsákonként 23 forintért hozták forgalomba. hétfőtől a tojás fogyasztói ára így alakult: f-1 jelzésű és hűtőházi tojás 1.70, f-2 jelzésű és meszes tojás 1.60, apró tojás 1.50 forint darabonként. a dobozolt tojás ára az f-egy jelzésű tojás áránál darabonként 10 fillérrel magasabb. olcsóbb lett a tisztított karfiol, a piros paradicsompaprika, a dinnye és az étkezési borszőlő. a tisztított karfiolt kilónként 3.60-4.60, a piros paradicsompaprikát 4.40-5, az ananász sárgadinnyét 2.40, a görögdinnyét 1.40, az étkezési borszőlőt pedig 6.20 forintért árusították./mti/

- . -

10.50

-16-

10.50
12.20

bb 27. megkezdődött az államközi tárgyalás a magyar népköztársaság és a román népköztársaság küldöttsége között

t zs-hi/tm vm li

1961. szeptember 4.

hétfőn a parlament épületében államközi tárgyalás kezdődött a magyar népköztársaság és a román népköztársaság küldöttsége között. a baráti légkörben lefolyt tárgyaláson román részről gheorghiu-dej, a román népköztársaság államtanácsának elnöke, a román munkáspárt központi bizottságának első titkára, ion gheorghiu mauren, a román népköztársaság államtanácsának elnöke, a minisztertanács elnökhelyettese és mogyorós sándor, a minisztertanács elnökhelyettese, a román munkáspárt központi bizottsága politikai bizottságának tagjai, alexandru birladeanu, a minisztertanács elnökhelyettese, a román munkáspárt központi bizottságának tagja, corneliu manescu külügyminiszter, mihail rosianu, a román népköztársaság budapesti nagykövete, a román munkáspárt központi bizottságának tagja; magyar részről: kádár jános államminiszter, az mszmp központi bizottságának első titkára, dr. münnich ferenc, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke, apró antal és kállai gyula, a minisztertanács első elnökhelyettesei, kiss károly, az elnöki tanács elnökhelyettese és nemes dezső, az mszmp politikai bizottságának tagjai, dr. sik endre külügy miniszter, némety béla, a magyar népköztársaság bukaresti nagykövete vett részt./mti/

- . -

bb 26. román szakemberek tanulmányozzák a magyar halászat és halgazdálkodás korszerű módszereit

1 cs/j vm ká

1961. szeptember 4.

az elmúlt napokban román szakemberek érkeztek hazánkba, hogy tanulmányozzák halászati üzemeinket: a tenyésztés, az ivadéknevelés, a kihelyezés módszereit, valamint a gépesített halászat tapasztalatait, a biharugrai tógazdaságban, továbbá a bánhalmi tógazdaságban és a paksi vörös csillag halászati termelőszövetkezetben tett látogatásukról kászonyi zoltán, a román élelmiszeripari minisztérium halászati főigazgatóságának helyettes vezetője nagy elismeréssel nyilatkozott.

10.20

12.20

12.20

- 17 -

bb 24. a kossuth-rádió

vm ml

1961.szeptember 4.

kedden 17 órakor közvetítést ad a román párt-és kormányküldöttség tiszteletére a budapesti kis stadionban tartandó nagygyűlésről./mti/

bb 25. megkezdték a papirzsákba csomagolt gül baba burgonya árusítását

1 n./j vm ká

1961.szeptember 4.

a nagyvásártelepre vasárnap és hétfőn reggel 178 vagon és 136 tehergépkocsi áru érkezett. a vagonszállítmányok így oszlottak meg: 56 vagon burgonya, 4 vagon vöröshagyma, 4 vagon gyökérszöldség, 3 vagon sárgarépa, 28 vagon zöldpaprika, 16 vagon paradicsom, 1 vagon zeller, 3 vagon fejeskáposzta, 2 vagon kelkáposzta, 2 vagon uborka, 2 vagon főzötök, 6 vagon vegyes gyümölcs, 5 vagon alma, 1 vagon körte, 9 vagon szilva, 4 vagon szőlő, 28 vagon görögdinnye, 2 vagon sárgadinnye és 2 vagon citrom.

az állami élelmiszerboltokban hétfőn megkezdték a papirzsákba csomagolt gül baba burgonya árusítását. a 10 kiló súlyú, csomagolt burgonyát zsákonként 23 forintért hozták forgalomba. hétfőtől a tojás fogyasztói ára így alakult: f-1 jelzésű és hűtőházi tojás 1.70, f-2 jelzésű és meszes tojás 1.60, apró tojás 1.50 forint darabonként. a dobozolt tojás ára az f-egy jelzésű tojás áránál darabonként 10 fillérrel magasabb. olcsóbb lett a tisztított karfiol, a piros paradicsompaprika, a dinnye és az étkezési borszőlő. a tisztított karfiolt kilónként 3.60-4.60, a piros paradicsompaprikát 4.40-5, az ananász sárgadinnyét 2.40, a görögdinnyét 1.40, az étkezési borszőlőt pedig 6.20 forintért árusították./mti/

10.50

-16-

10.50
Leli

bb 27. megkezdődött az államközi tárgyalás a magyar népköztársaság és a román népköztársaság küldöttsége között

t zs-hi/tm vm li

1961.szeptember 4.

hétfőn a parlament épületében államközi tárgyalás kezdődött a magyar népköztársaság és a román népköztársaság küldöttsége között. a baráti légkörben lefolyt tárgyaláson román részről gheorghe gheorghiu-dej, a román népköztársaság államtanácsának elnöke, a román munkáspárt központi bizottságának első titkára, ion gheorghe maurer, a román népköztársaság államtanácsának délnöke, a minisztertanács elnöke, emil bodnarus, a minisztertanács elnökhelyettese, a román munkáspárt központi bizottsága politikai bizottságának tagjai, alexandru birladeanu, a minisztertanács elnökhelyettese, a román munkáspárt központi bizottságának tagja, corneliu manescu külügyminiszter, mihail rosianu, a román népköztársaság budapesti nagykövete, a román munkáspárt központi bizottságának tagja; magyar részről: kádár jános államminiszter, az mszmp központi bizottságának első titkára, dr. münnich ferenc, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke, apró antal és kállai gyula, a minisztertanács első elnökhelyettesei, kiss károly, az elnöki tanács elnökhelyettese és nemes dezső, az mszmp politikai bizottságának tagjai, dr. sik endre külügy miniszter, némety béla, a magyar népköztársaság bukaresti nagykövete vett részt./mti/

bb 26. román szakemberek tanulmányozzák a magyar halászat és halgazdálkodás korszerű módszereit

i cs/j vm ká

1961.szeptember 4.

az elmúlt napokban román szakemberek érkeztek hazánkba, hogy tanulmányozzák halászati üzemeinket: a tenyésztés, az ivadéknevelés, a kihelyezés módszereit, valamint a gépesített halászat tapasztalatait. a biharugrai tógazdaságban, továbbá a bánhalmi tógazdaságban és a paksi vörös csillag halászati termelőszövetkezetben tett látogatásukról kászonyi zoltán, a román élelmiszeripari minisztérium halászati főigazgatóságának helyettes vezetője nagy elismeréssel nyilatkozott.

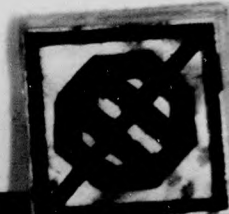
/olyt.köv./

12.20

12.11

- 17 -

Leli

/bb 26. román szakemberek.....1.folyt./vm

különösen tanulságos volt számukra - mint elmondották - az elektromos halászat, amely kimagasló fogási eredmények mellett megkíméli a halállományt a pusztulástól: a nem kívánatos fajú vagy nagyságú halakat kockázat nélkül vissza lehet bocsátani a vízbe. a következő napokban megtekintik a gödöllői kísérleti gazdaság tavait, a szarvasi kutató intézet tógazdaságát, valamint a szegedi tógazdasági halászatot./mti/

bb 31. korszerűsítik a pálházi perlitörlőt

vid te vm ki

1961.szeptember 4.

a zempléni hegyvidék egyik legjelentősebb ásványi kincse a perlit. ezt az anyagot egyre nagyobb mértékben használják az építkezéseknél, mert abból a téglánál sokkal könnyebb előregyártott blokkok készíthetők. a több mint kétmillió tonnányi perlit-vagyont a hegyaljai ásványbánya és örlő, vállalat pálházi örlőművében dolgozzák fel, így kerül exportra.

a kiváló építőanyagot az örlőben eddig csak egyfajta szemmagyságúra tudták feldolgozni. az építészeti felhasználás technológiájának fejlődésével azonban különösen az exportra kerülő perlitből különböző szemmagyságúakat kértek. ezeknek a követelményeknek a kielégítésére hétfőn megkezdték az örlőmű átépítését. új örlő-és szétválasztó berendezéseket, lengőrostákat szerelnek fel, új bunkereket és tárolókat építenek. az átépítéssel a tervek szerint 1962 első negyedében készülnek el. a munkát úgy szervezték meg, hogy az átépítés ideje alatt is teljes üzemmel dolgozhassanak.

a pálházi perlitörlőben az idén huszezer tonna perlitet dolgoznak fel. az átépítés után a teljesítőképesség hatvanezer tonnára növekszik és ötféle szemmagyságúra tudják őrölni a kibányászott anyagot./mti/

13.35

1340

J. J.

- 18 -

bb 28. bozótűz a naphegy oldalában

1 so/gg vm ki

1961.szeptember 4.

a nagy szárazság miatt erősen gyúlékony avar és bozót nemcsak az erdőkben ad munkát a tűzoltóknak, hanem hétfőn délelőtt a tabánban, a naphegy oldalára is ki kellett vonulniok. az első kerületi tanács ugyanis elhatározta, hogy a tabáni részt rendbehozza. a munkások a naphegy utca és a gellérhegy utca közötti részen kezdték meg a gyomnövények irtását, de a kaszálással nagyon lassan haladtak. ekkor támadt az az ötlet, hogy égetni fogják a gyomokat. a szárazság miatt azonban a tűz sokkal gyorsabban terjedt, mint ahogy várták és hamarosan mintegy száz négyzetméteres területen csaptak magasra a lángok. a szél a szomszédos házak felé hordta a pernyét és a szikrákat. két tűzoltókocsi vonult ki a helyszínre és időben meggátolták a tűz továbbterjedését./mti/

bb 29. a jó munka jutalmából külföldi kirándulásra utazott a hejőcsabai cement és mészmű negyvenöt kisz-fiatalja

vid te vm ki

1961.szeptember 4.

a hejőcsabai cement és mészmű fiataljai - a kisz-szervezet irányításával - derekasan kiveszik részüket a gyár problémáinak megoldásából. így többek között védnökséget vállaltak az üzem rekonstrukciója fölött. ezenkívül eredményesen tevékenykedtek az üzem fásításánál, a különböző hulladékanyagok összegyűjtésénél, az anyagok be-és kirakásánál. jó munkájukat az építésügyi minisztérium iparigazgatósága is elismerte és tekintélyes összeggel jutalmazta. így ma is több mint huszezer forintjuk van betétkönyvben, illetve a kisz pénztárában.

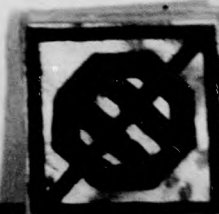
szorgalmas munkával összegyűjtött pénzük egy részét szakmai ismeretük gyarapítására használják fel. nemrégiben a beremendi cement és mészművek fiataljaival cserélték ki tapasztalataikat. hétfőn pedig a gyár 45 tagú csoportja ötnapos csehszlovákiai kirándulásra indult. a fiatalok csehszlovákia nevezetesebb helyeinek megtekintése közben hosszabban időznek majd a lucsky cementgyárban is és megismerkednek a csehszlovák gyár üzemével, az ottani fiatalok munkájával, életével./mti/

13.56

13.00

-19-

re

bb 32. időjárásjelentés

99 vm

1961. szeptember 4.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 4-én, hétfőn 13 órakor:

néhány helyen zivatar

európa időjárása az elmúlt 24 óra folyamán lényegesen nem változott. a strassburg-milánó-róma vonalig előrehaladt hűvös levegő hatására hétfőn reggel nyugat-európában egyes helyeken zivatar volt.

hazánkban vasárnap országsszerte meleg, napos idő volt. a hőmérséklet a nap folyamán 27-29 fokig emelkedett. hétfő hajnalban általában 10-15, az északkeleti megyékben azonban csak 7-10 fokig süllyedt. országsszerte 9-12 órán át sütött a nap. hétfőn reggel nyugat felől felhősödés indult meg, ami délelőtt 10 óráig a dunántúlon egynegyed-háromnegyed borultságot okozott. a hőmérséklet ebben az országsszertben így csak 20-22, míg máshol 23-26 fokig emelkedett az említett időpontig.

budapesten vasárnap a hőmérséklet napi középértéke 22.4 fok volt, 3.7 fokkal magasabb, mint a sokévi átlag. hétfőn 12 órakor budapesten a hőmérséklet 26 fok volt, a tengerszintre átszámított légnyomás 762 milliméter, gyengén süllyedő irányzatú. a balaton vizének hőmérséklete síófokon 22 fok.

várható időjárás kedd estig: kisebb felhőátvonulások, néhány helyen zápor, zivatar. mérsékelt déli, délnyugati szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 10-14, legmagasabb nappali hőmérséklet kedden 25-30 fok között.

a duna vizállása hétfőn délelőtt 11 órakor budapestnél: 231 centiméter./mti/

1b.-

14.30

- 20 -

bb 30. megkezdtek a diósgyőri egyes kohó átépítését

vid te vm ki

1961. szeptember 4.

hétfőn kezdték a Lenin kohászati művek egyes számú kohójának átépítését. a hatvanöt napra tervezett átépítés nagyarányú munkájában tizenhárom üzem és vállalat több mint négyszáz dolgozója vesz részt. az átépítés során az olvasztót új páncélzattal látják el. a levegő-ellátás javítására a fuvókák számát az eddigi tizről tizenkettőre növelik. a kohó bérelésére nagyobb hűállóságú, ugynevezett timföld-dus téglát használnak, hogy a tüzállófalazat tartósságát növeljék. az átépítésre több mint harmincmillió forintot irányoztak elő. a korszerűsítés után sokkal biztonságosabb lesz a kohó üzemeltetése és lehetőség nyílik arra is, hogy az olvasztó az eddiginél jelentősen több nyersvasat termeljen./mti/

bb 33. gyöngyösfalun befejezték vas megye legnagyobb termelőszövetkezeti építkezését

vid ká/j vm mi

1961. szeptember 4.

a gyöngyösfalusi gyöngyös termelőszövetkezetben befejeződött vas megye legnagyobb szövetkezeti építkezése. az új épületeket a vas megyei építőipari vállalat hétfőn adta át a közös gazdaságnak. mintegy 3 millió forintos költséggel két, egyenként 100 férőhelyes tehénistállót és egy 2500 férőhelyes csibenevelőt hoztak tető alá. az épületek a legkorszerűbb megoldással készültek. az istállókban hideg-meleg folyóvíz van, önitatókat, a tejházakban pedig villany-nyílert szereltek fel./mti/

bb 34

110 elsőéves a debreceni mezőgazdasági akadémián

vid ká/j vm mi

1961. szeptember 4.

a debreceni mezőgazdasági akadémián hétfőn délelőtt tartották meg az ünnepélyes tanévnyitót. bencsik istván igazgató köszöntötte az akadémia régi és új hallgatóit. ezévből 433-an tanulnak a debreceni mezőgazdasági akadémián, ezenkívül 286-an mint levelezők sajátítják el a mezőgazdasági ismereteket. a most felvett elsőéves hallgatók száma 110, akiknek jórésze a környékbeli községek-ből jött az akadémiára./mti/

14.05

15.45

- 21 -

bb 32. időjárásjelentés

gg vm

1961. szeptember 4.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 4-én, hétfőn 13 órakor:

néhány helyen zivatar

európa időjárása az elmúlt 24 óra folyamán lényegesen nem változott. a strassburg-milánó-róma vonalig előrehaladt hűvös levegő hatására hétfőn reggel nyugat-európában egyes helyeken zivatar volt.

hazánkban vasárnap országsszerte meleg, napos idő volt. a hőmérséklet a nap folyamán 27-29 fokig emelkedett. hétfő hajnalban általában 10-15, az északkeleti megyékben azonban csak 7-10 fokig süllyedt. országsszerte 9-12 órán át sütött a nap. hétfőn reggel nyugat felől felhősödés indult meg, ami délelőtt 10 óráig a dunántulon egynegyed-háromnegyed borultságot okozott. a hőmérséklet ebben az országsszertben így csak 20-22, míg máshol 23-26 fokig emelkedett az említett időpontig.

budapesten vasárnap a hőmérséklet napi középértéke 22.4 fok volt, 5.7 fokkal magasabb, mint a sokévi átlag. hétfőn 12 órakor budapesten a hőmérséklet 26 fok volt, a tengerszintre átszámított légnyomás 762 milliméter, gyengén süllyedő irányzatú. a balaton vizének hőmérséklete síófokon 22 fok.

várható időjárás kedd estig: kisebb felhőátvonulások, néhány helyen zápor, zivatar. mérsékelt déli, délnyugati szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 10-14, legmagasabb nappali hőmérséklet kedden 25-30 fok között.

a duna vizállása hétfőn délelőtt 11 órakor budapestnél: 231 centiméter./mti/

14.-
1430

- 20 -

bb 30. megkezdték a diósgyőri egyes kohó átépítését

vid te vm ki

1961. szeptember 4.

hétfőn kezdték a lenin kohászati művek egyes számú kohójának átépítését. a hatvanöt napra tervezett átépítés nagyarányú munkájában tizenhárom üzem és vállalat több mint négyszáz dolgozója vesz részt. az átépítés során az olvasztót új páncélzattal látják el. a levegő-ellátás javítására a fuvókák számát az eddigi tizről tizenkettőre növelik. a kohó bételezésére nagyobb hőállóságú, úgynevezett timföld-dus tüglát használnak, hogy a tüzállófalazat tartósságát növeljék. az átépítésre több mint harmincmillió forintot irányoztak elő. a korszerűsítés után sokkal biztonságosabb lesz a kohó üzemeltetése és lehetőség nyílik arra is, hogy az olvasztó az eddiginél jelentősen több nyersvasat termeljen./mti/

bb 33. gyöngyösfalun befejezték vas megye legnagyobb termelészövetkezeti építkezését

vid ká/j vm mi

1961. szeptember 4.

a gyöngyösfalusi gyöngyös termelészövetkezetben befejeződött vas megye legnagyobb szövetkezeti építkezése. az új épületeket a vas megyei építőipari vállalat hétfőn adta át a közös gazdaságnak. mintegy 3 millió forintos költséggel két, egyenként 100 férőhelyes tehénistállót és egy 2500 férőhelyes csibenevelőt hoztak tető alá. az épületek a legkorszerűbb megoldással készültek. az istállókban hideg-meleg folyóvíz van, önitatókat, a tejházakban pedig villany-nyílvert szereltek fel./mti/

bb 34

110 elsőéves a debreceni mezőgazdasági akadémián

vid ká/j vm mi

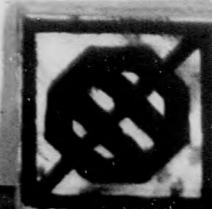
1961. szeptember 4.

a debreceni mezőgazdasági akadémián hétfőn délelőtt tartották meg az ünnepélyes tanévnyitót. bencsik istván igazgató köszöntötte az akadémia régi és új hallgatóit. ezévből 433-an tanulnak a debreceni mezőgazdasági akadémián, ezenkívül 286-an mint levelezők sajátítják el a mezőgazdasági ismereteket. a most felvett elsőéves hallgatók száma 110, akiknek jórésze a környékbeli községekből jött az akadémiára./mti/

14.05

15.05

- 21 -

bb 32. időjárásjelentés

gg vm

1961. szeptember 4.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 4-én, hétfőn 13 órakor:

néhány helyen zivatar

európa időjárása az elmúlt 24 óra folyamán lényegesen nem változott. a strassburg-milánó-róma vonalig előrehaladt hűvös levegő hatására hétfőn reggel nyugat-európában egyes helyeken zivatar volt.

házánkban vasárnap országszerte meleg, napos idő volt. a hőmérséklet a nap folyamán 27-29 fokig emelkedett. hétfő hajnalban általában 10-15, az északkeleti megyékben azonban csak 7-10 fokig süllyedt. országszerte 9-12 órán át sütött a nap. hétfőn reggel nyugat felől felhősödés indult meg, ami délelőtt 10 óráig a dunántúlon egynegyed-háromnegyed borultságot okozott. a hőmérséklet ebben az országrészben így csak 20-22, míg máshol 23-26 fokig emelkedett az említett időpontig.

budapesten vasárnap a hőmérséklet napi középértéke 22.4 fok volt, 3.7 fokkal magasabb, mint a sokévi átlag. hétfőn 12 órakor budapesten a hőmérséklet 26 fok volt, a tengerszintre átszámított légnyomás 762 milliméter, gyengén süllyedő irányzatú. a balaton vizének hőmérséklete síófokon 22 fok.

várható időjárás kedd estig: kisebb felhőátvonulások, néhány helyen zápor, zivatar. mérsékelt déli, délnyugati szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 10-14, legmagasabb nappali hőmérséklet kedden 25-30 fok között.

a duna vizállása hétfőn délelőtt 11 órakor budapestnél: 231 centiméter./mti/

- 20 -

14.-

14.30

bb 30. megkezdtek a diósgyőri egyes kohó átépítését

vid te vm ki

1961. szeptember 4.

hétfőn kezdték a Lenin kohászati művek egyes számú kohójának átépítését. a hatvanöt napra tervezett átépítés nagyarányú munkájában tizenhárom üzem és vállalat több mint négyszáz dolgozója vesz részt. az átépítés során az olvasztót új páncélzattal látják el. a levegő-ellátás javítására a fúvókák számát az eddigi tizről tizenkettőre növelik. a kohó bételezésére nagyobb hőállóságú, ugynevezett timföld-dus téglát használnak, hogy a tüzállófalazat tartósságát növeljék. az átépítésre több mint harmincmillió forintot irányoztak elő. a korszerűsítés után sokkal biztonságosabb lesz a kohó üzemeltetése és lehetőség nyílik arra is, hogy az olvasztó az eddiginél jelentősen több nyersvasat termeljen./mti/

bb 33. gyöngyösfalun befejezték vas megye legnagyobb termelőszövetkezeti építkezését.

vid ká/j vm mi

1961. szeptember 4.

a gyöngyösfalusi gyöngyös termelőszövetkezetben befejeződött vas megye legnagyobb szövetkezeti építkezése. az új épületeket a vas megyei építőipari vállalat hétfőn adta át a közös gazdaságnak. mintegy 3 millió forintos költséggel két, egyenként 100 férőhelyes tehénistállót és egy 2500 férőhelyes csibenevelőt hoztak tető alá. az épületek a legkorszerűbb megoldással készültek. az istállóknak hideg-meleg folyóvíz van, önitatókat, a tejházakban pedig villany-nyílert szereltek fel./mti/

bb 34

110 elsőéves a debreceni mezőgazdasági akadémián

vid ká/j vm mi

1961. szeptember 4.

a debreceni mezőgazdasági akadémián hétfőn délelőtt tartották meg az ünnepélyes tanévnyitót. bencsik istván igazgató köszöntötte az akadémia régi és új hallgatóit. ez évben 433-an tanulnak a debreceni mezőgazdasági akadémián, ezenkívül 286-an mint levelezők sajátítják el a mezőgazdasági ismereteket. a most felvett elsőéves hallgatók száma 110, akiknek jórésze a környékbeli községekből jött az akadémiára./mti/

14.05

15.45

- 21 -

bb 35. a nehézipar termelésének hetven százalékára terjesztették ki eddig az export-import gazdaságossági számításokat - a nehézipari minisztérium kollégiumának ülése

t szf/gg szb vg

1961. szeptember 4.

a nehézipari minisztérium kollégiuma hétfő délelőtti ülésén Lévárdi Ferencnek, a miniszter első helyettesének elnökletével megvizsgálta, miként haladnak a nehézipari termékek export-import gazdaságossági számításai, amelyeknek az a célja, hogy az iparágak lehetőleg minél több importról mondjanak le és csak gazdaságosan exportálható termékeket állítsanak elő, viszont, ha a behozatal gazdaságosabb, csak indokolt esetben ragaszkodjanak hazai gyártáshoz.

a vizsgált cikkek listáját a minisztérium iparpolitikai főosztálya és kereskedelmi igazgatósága a külkereskedelmi minisztériummal, valamint a gazdaságossági tárcaközi bizottsággal közösen állította össze, a vizsgálat 1959-ben 102 termék exportjának gazdaságossági számításával kezdődött, tavaly 171 cikkre, az idén pedig 227-re terjesztették ki a számításokat, ebből 36 az importra vonatkozik, az idén tehát már a tárca termelésének mintegy a 70 százalékát vizsgálják export-import gazdaságossági számításokkal, a kollégium ezután részletesen megvitatta a szén- és a villamosenergia-termelés import-megtakarító, illetőleg az érc- és ásványbányászati termékek kivitelének gazdaságossági számításait, a vitában a gazdaságossági tárcaközi bizottság képviselője elismerőleg nyilatkozott a nehézipari minisztérium export-import gazdaságossági vizsgálatairól, amelyekkel a könnyűipari minisztériummal együtt élenjár a tárcák között ebben a fontos munkában, a kollégium megállapította, hogy a gazdaságossági számítások kedvezően kezdik befolyásolni az iparirányítás munkáját, éppen ezért a számítások körét ki kell terjeszteni, hogy az irányítás minél több adatra támaszkodhasson, a kollégium utasította a minisztérium főosztályait, hogy a gazdaságossági számítások tanulságait használják fel a tervek és a termelés fejlesztési irányelvek kidolgozásánál.

a kollégium ezután a bányagép-gyártás és a korszerű fejtési biztosító szerkezetek hazai előállításának fokozásáról, valamint a szénbányászat műszaki fejlesztéséről táncskozott és intézkedett a fejlesztés jövő évi előkészítéséről.

végül a tárca felügyelete alá tartozó vállalatok munkásvédelmi helyzetét és az egészségtelen munkakörülmények megszüntetésére tett intézkedéseket vitatták meg, felszólították a villamosenergia ipart, hogy a vasas szakszervezettel együtt határozza meg az iparág jövő évi munkásvédelmi teendőit, a bányászati kutató intézeteket utasították, hogy tegyenek erőfeszítéseket a bányatüzek elleni védekezés fejlesztésére. /mti/

14.30

15.45

--

- 22 -

bb 36. óriáselemekből emeletes házak „sorozatgyártását”, kezdtek meg pécsen

vid te vm ki

1961. szeptember 4.

a baranya megyei építőipari vállalat négy év óta foglalkozik nagypanelos építkezéssel, kutatásai, kísérleteik jó eredménnyel jártak, több családi ház és mezőgazdasági létesítmény épült szobafal nagyságu elemekből, pécs ujmecekaljai városnegyedében pedig rövidesen beköltöznek a lakók az első, óriáselemekből összeállított emeletes házba.

az eddig szerzett tapasztalatok alapján, most megkezdték a nagypanelos emeletes házak „sorozatgyártását”, az ujmecekaljai lakónegyedben hétfőn alapozással indult a munka, s az év végéig három épületet hoznak tető alá, a három-és négyemeletes épületeket 16 tagú szerelőbrigád állítja össze hatalmas daru segítségével, kívül-belül levakolt, ajtókkal és ablakokkal felszerelt elemekből, a 24 lakásos ház csaknem hatszáz darabból áll, hagyományos módszerrel ilyen épület szerkezetének elkészítése 35 munkással két és fél hónapig tartana, így négy-öt hét alatt készülnek el, a panelházak lakásainak belső elrendezése szép, modern, konyhát beépített burorral szerelik fel.

a tervezők és az építők figyelembe vették az első emeletes panelház építésénél szerzett tapasztalatokat, a most készülő házaknál módosították a fűtésrendszert és a lépcsőházelrendezést, így ezek a lakások az első kísérleti panelháznál mintegy 20.000 forinttal kevesebbe kerülnek. /mti/

- . . -

bb 37. befejeződött a nemzetközi duna-kutatási konferencia

k ie vm ká

1961. szeptember 4.

a nemzetközi limnológiai társaság dunakutató munkaközösségének hatodik, budapesti konferenciája hétfőn befejeződött, a tanácskozáson több mint negyven külföldi vendég vett részt, a hétfői ülésen csuh-szlovák, román, osztrák, német, holland és magyar szakemberek számoltak be a kutatások legújabb eredményeiről.

hétfőn este a magyar tudományos akadémia és az országos vizügyi főigazgatóság fogadást adott a konferencia résztvevői számára. /mti/

14.40

15.45

- 23 -

bb 40. hétfőn megkezdődtek a sütési kísérletek a nagy terméshozamu buzafajtákból

1 tó/tr vm vg

1961. szeptember 4.

Ismeretes, hogy a kenyérgabona ellátás javítására az 1960-61-es gazdasági évben már jelentős területen termesztettek külföldi eredetű, nagy terméshozamu, ugynevezett intenzív buzafajtákat. az új buzafajták minősége más, mint a nálunk megszokotté, ezért meg akarják határozni, melyik buzafajta termesztésének növelése a legcélszerűbb.

az élelmiszeriparban az őrlési és a sütési kísérletek elvégzését részletes miniszterhelyettesi utasítás szabályozza. eszerint ezekből a gabonafajtákból a terményforgalmi vállalatok teljesen elkülönítve tárolják a kísérletekhez szükséges mennyiséget s a malomokban is külön őrlik meg. mivel ezeket a buzafajtákat a legkülönbözőbb területeken termelte a mezőgazdaság, az őrlési és a sütési kísérleteket is az ország különböző területein végzik. a malomipar az óbudai malomban a szolnok megye, a sztálinvárosi malomban a fejér megye, a szegedi malomban a csongrád és békés megye, a nádudvari malomban a hajdu megye, a dombovári malomban pedig a baranyasomogy és tolna megye területéről származó nagy terméshozamu gabonát őrli meg.

az utasítás a sütőipari kísérleteket is szabályozza. a sütési kísérletek célja olyan technológia kidolgozása, amellyel a nálunk megszokott minőségű kenyér és tésztaféle készíthető. ismeretes a gabona tárolás alatti utánérése, ezért a sütési kísérleteket is két szakaszban végzik. az egyiket most szeptember és december között a másikat pedig február és április hónapokban.

a kísérletekre a fővárosi kenyérgyárat, a szegedi sütőipari vállalat kenyérgyárat, a sztálinvárosi sütőipari vállalat kenyérgyárat, a debreceni sütőipari vállalat 1-es számú üzemét és a szombathelyi sütőipari vállalat kenyérgyárat jelölték ki. a tésztagyártási kísérletekkel a budapesti tésztagyárat bízták meg. a sütési kísérlet-sorozatokat a sütő-és tésztaipari kísérleti intézet szakemberei irányítják és résztvesznek benne a kijelölt vállalatok műszaki vezető mérnökei és üzemvezetői is.

a sütési kísérletek hétfőn megkezdődtek./mti/

15.05

- 24 -

bb 38. községi népfrentvezetők tanácskozása debrecenben

vid fm/ke szb fm

1961. szeptember 4.

a hazafias népfrent hajdu-bihar megyei bizottsága hétfőn értekezletet tartott debrecenben. jelen voltak a járási és községi népfrentbizottságok elnökei, titkárai. résztvett gódor ferenc, a megyei pártbizottság első titkára, ambrus istván, a megyei tanács végrehajtó bizottságának elnöke is. megtárgyalták a járási és a községi népfrentbizottságok munkáját, megismerkedtek az egyes bizottságok jó tapasztalataival, s megvitatták, hogyan segíthetik a termelőség- és szövetkezeti utra lépett falvak gyorsabb felemelkedését. többek között elhatározták, hogy fokozottan támogatják a szakmai oktatást, hogy az őszi és téli hónapokban minél több termelőség- és szövetkezeti paraszt gyarapítsa politikai és szakmai ismereteit.

/mti/

-.-

bb 39. az idén már az ötödik fiók-könyvtár nyílt pécsett

vid fm/ke szb fm

1961. szeptember 4.

hétfőn már a 33-ik fiókkönyvtárat nyitották meg pécsett a kossuth lajos utcában. ezzel ötre emelkedett az idén megnyílt fiók-könyvtárak száma. /mti/

-.-

bb 43. bukarestbe utaztak az enescu nemzetközi zenei verseny magyar résztvevői

k vt/sze vm sr

1961. szeptember 4.

szeptember 5-től 10-ig tartják bukarestben az enescu nemzetközi zenei versenyt. a magyar résztvevők: duska károly és kubinyi attila hegedűművészek, forgács éva, marczis demeter és radics magdolna énekművészek, freymann magda és comensoli mária zongorakísérők, továbbá sándor frigyos, a zeneművészeti főiskola tanára / a zsűri tagja/, valamint katona béla, a zeneművészeti főiskola tanára /mint megfigyelő/ - hétfőn/utaztak a román fővárosba./mti/

/délután

15.30

- 25 -

15.00

bb 44. huszonöt tagu magyar pedagógus csoport utazott a szovjetunióba

k vt/sze vm sr

1961. szeptember 4.

az 1961. évi magyar-szovjet kulturális egyezmény alapján általános iskolákban orosz nyelvet tanító 25 magyar pedagógus utazott a szovjetunióba, a magyar nevelők egyhónapos továbbképző tanfolyamon vesznek részt./mti/

bb 41. elutaztak az osztrák zenebarátok

gk vm sr

1961. szeptember 4.

az országos béketanács által meghívott osztrák zenebarátok tiszteletére vasárnap az országos béketanács az országos filharmónia székházában hangversenyt adott, ott voltak harmati sándor és szatmári nagy imre, a hazafias népfront országos tanácsának titkárai is, dr. alois strassl, a bécsi zene-és képzőművészeti akadémia professzora hangoztatta, hogy mind a zenei élmények, mind a vendégbarátság felejthetetlen élménnyé tette magyarországi látogatásukat, az osztrák vendégek az esti órákban visszautaztak bécsbe./mti/

bb 42. magyar tudós a párisi statisztikai kongresszuson

k vm sr

1961. szeptember 4.

dr. kovacsics józsef, az eötvös loránd tudományegyetem állam-és jogtudományi kara statisztikai tanszékének vezetője a nemzetközi statisztikai intézet meghívására párisba utazott, ahol résztvesz az intézet 75 éves fennállása alkalmából rendezett kongresszuson./mti/

15.35

- 26 -

bb 45. ünnepélyes tanévnyitó a szombathelyi tanácsakadémián

vid fm/ke vm fm

1961. szeptember 4.

hétfőn ünnepélyesen megnyitották az új tanévet a szombathelyi tanácsakadémián, a megnyitón résztvettek a megyei pártbizottság és a tanács képviselői, valamint több dunántúli megye tanácsának képviselői is, az akadémián 400 dunántúli községi és járási tanácsvezető tanult./mti/

bb 46. új óvoda épült répcelakon

vid fm/ke vm fm

1961. szeptember 4.

hétfőn új óvodát adtak át répcelak községben, a megyében ez már a 76-ik jól felszerelt, korszerű óvoda, a felszabadulás előtt mindössze 21 óvoda volt a megyében, a répcelaki óvoda 700.000 forintos költséggel épült és benne több mint 50 gyermek kap majd helyet./mti/

bb 47. sajtótájékoztató a bolgár nép szocializmust építő munkájáról

t vt/tr/m/sr

1961. szeptember 4.

bulgária felszabadulásának közelgő 17. évfordulója alkalmából hétfőn a magyar sajtó házában filmvetítéssel egybekötött sajtótájékoztatót rendezett a magyar újságírók országos szövetsége és a bolgár népköztársaság budapesti nagykövetsége, siklósi norbert, a orosz titkára megnyitójában méltatta az évforduló jelentőségét, majd jancso georgiev, a bolgár népköztársaság budapesti rendkívüli és meghatalmazott nagykövete számolt be a bolgár nép szocializmust építő munkájának eredményeiről.

a felszabadulási ünnep, szeptember 9.-e az idén egybeesik a bolgár népköztársaság kikiáltásának 15. évfordulójával, mondotta a nagykövet.

az ország gazdasági életéről szólva, közölte, hogy bulgáriának saját kohászata, gépipara, vegyipara és villanyenergiát termelő ipara van, 1939-hez képest 1960-ra az ipari termelés 12-szeresére növekedett, a múlt évben egy hónap alatt bulgária ipara annyit termelt, mint 1939-ben egész esztendőben./folyt.köv./

16.45

- 27 -

bb. 47. /sajtótájékoztató.... 1. folyt./ m

amíg 1939-ben a termelési eszközök gyártása alig érte el az
összipari termelés 22.6 százalékát, addig 1960-ban ez már az
egész ipari termelés 49.9 százaléka volt, 1939-ben
bulgáriában csak alig 266 millió kilowatt óra villanyenergiát
termeltek. 1960-ban az ország villanyenergia-termelése már 4.657
millió kilowattóra volt. a villanyvilágítással ellátott falvak
száma az 1939. évi 791-ről 4.103-ra emelkedett. egy év alatt
bulgária több villanyenergiát termel, mint törökország és
görögország együttesen. igen figyelemreméltó a széntermelés
fokozódása is. szemben az 1939-es 2.2 millió tonnával,
1960-ban 17.1 millió tonna szenet termeltek az országban, s ez
1965-re 35 millió tonnára nő majd. gyors ütemben emelkedett
a közhasználati cikkek gyártása is, s 1939-hez viszonyítva 1960-
ban 7.9 szerezése nőtt.

a továbbiakban a nagykövet emlékeztetett rá, hogy a múltban
bulgária gazdasági arculatára, az ipari és mezőgazdasági termelés
kedvezőtlen aránya /25:75/ volt a jellemző, a mezőgazdasági cikkek
javára. ez az arányszám 69:31-re változott az ipar javára. jelentős
eredményeket értek el a szocialista kultúra fejlesztésében is.
a 7.5 millió lakosu bulgáriában ma 1 millió 400 ezer gyermek és
ifjú tanul az iskolákban, illetve az egyetemeken. a felső iskolát
végzeteknek az összlakosság számához viszonyított százaléka
tekintetében bulgária negyedik helyen áll a világon. amíg 1939-
ben csak 13 színház működött 5.131 férőhellyel, jelenleg 22.000
néző befogadására alkalmas 46 színháza van az országnak. a mozik
száma 155-ről csaknem 1.515-re emelkedett, a rádióké pedig az
1939-es 62.677-ről csaknem 869.000-re.

a kormány intézkedéseinek célja, hogy a nép anyagi és kul-
turális jólétét minél magasabb színvonalra emelje. ezt a célt
szolgálja az egész lakosságra kiterjedő ingyenes gyógykezelés
és kórházi ápolás, a szövetkezeti tagok nyugdíjaztatásáról szóló
törvény, a sorozatos árcsökkentések, valamint a fizetésemelés,
amely körül belül egy millió 300 ezer munkást és szellemi
dolgozót érintett.

elmondotta ezután a nagykövet, hogy most készítik elő
bulgáriában az 1980-ig terjedő perspektivikus tervet, amely
lényegében a szocializmus teljes betetőzésének, majd a kommuniz-
mus építésének programja.

hangsúlyozta végül, hogy a bolgár népköztársaság nemzet-
közi kapcsolatait olyan irányban igyekszik fejleszteni, hogy
ezzel hozzájáruljon a világbéke fenntartásához, - a megelé-
gedés érzése tölt el bennünket, amikor a bolgár és a magyar nép
közötti kapcsolatokra gondolunk. barátságunk mélyen a közös
történelmi múltban gyökerezik országaink kapcsolatai új, szoci-
alista tartalommal bővültek, barátságunk egyre erősödik. fele-
be szavait jancsó georgiev.

a sajtótájékoztató után a bolgár nép mai életéről
szóló filmeket vetítettek.
/mt1/

17.27

- 28 -

bb 52. tanóvnyitó a tanácsakadémián

t bc/qg/s sr 1961. szeptember 4.

a tanácsakadémia hétfőn délután tartotta tanév-
nyitó ünnepségét. dr. aibner pálnak, a tanácsakadémia
igazgatójának bevezető szavai után sándor józsef, az mszmp köz-
ponti bizottságjának tagja, a központi bizottság párt- és
tömegszervezetek osztályának vezetője mondott megnyitó be-
szédet, amelyben időszerű politikai és gazdasági kérdésekről
szólt a hallgatóknak. részt vett a tanév-
nyitó ünnepségen dr. varga andrás, a minisztertanács titkár-
sága tanácsszervek osztályának vezetője is./mt1/

..-

bb 54. többszáz értékés festmény, faragvány és antik butor
,, vizsgáztatását,, kezdték meg - lezárult a tárgyfelvevél a
bizományi áruház őszi művészeti aukciójára

i ta/gk/s vg 1961. szeptember 4.

a bizományi áruház vállalat egy évvel ezelőtt rendezett
először a felszabadulás óta hazánkban művészeti aukciót.
mivel az első árverések igen sikeresek voltak, az idén
összel az eddigieknél nagyobb, nemcsak képekre, hanem más
műtárgyakra is kiterjedő művészeti aukciót rendeznek.

az őszi művészeti aukcióra a tárgyfelvevél az elmúlt hét
végén zárult le. a város különböző pontjain levő felvevő -
helyekre többszáz értékés műtárgy érkezett be. ezeknek a fel-
dolgozása, elbírálása több napot vesz igénybe. az értékes
művészeti képek, szobrok, faragványok, elefántcsont figu-
rák, márkás porcelánok, keleti szőnyegek, antik és stilbutorok
és az egyéb ritkaságok ,, vizsgáztatását,, hétfőn kezdték meg a
vállalat és a nemzeti muzeum szakértői. az előzetes tájékoztatás
szerint az aukcióra beadott műtárgyak között több olyan is van,
amelyet védetté nyilvánítanak. a szakértői vélemények
alapján szeptember 23-ára, az aukciót megelőző kiállítás
megnyitójára részletes katalógust adnak ki. a katalógus tar-
talmazza majd az árverésre kerülő művészeti tárgyak pontos
megnevezését, a festmények alkotóinak nevét és a műtárgyak
írát. a bizományi áruház vállalat a kiállítás után az
árverést október 4-én az iparművészeti muzeum kupola-
termében rendezi meg./mt1/

17.35

- 29 -

bb 49. a magyar békemozgalom idei munkája, a következő hónapok feladatai - ülést tartott az országos béketanács elnöksége

t di/hné-lm sr

1961. szeptember 4.

a hazafias népfront országos tanácsának székházában hétfőn kibővített ülést tartott az országos béketanács elnöksége. ott voltak: harmati gábor és szatmári nagy imre, a hazafias népfront országos tanácsának titkárai. részt vett az ülésen számos más meghívott: munkások, művészek, neves tudósok, dolgozó parasztok, a magyar békemozgalom legjobb segítőitársai. a tanácskozást dr. posta lászló, az országos béketanács alelnöke nyitotta meg, majd dezséry lászló, az országos béketanács titkára. előjárdában arról szólt, hogy az országos béketanács elnöksége olyan időpontban ült össze, s vette szemügyre a tennivalókat, amikor a nemzetközi helyzet, a világpolitika eseményei azt követelik a békeszerető emberek millióitól, hogy legyenek éberek, s a háborus gyűjtőerők mesterkedéseivel szemben fokozzák erőfeszítéseiket, növeljék egységüket. olyan napokat élünk, amikor kétszeresen felelősek a szovjetunió kommunista pártja programtervezetének szavai: idejében le kell leplezni a háborus kalandok kezdeményezőit, s minden szükséges intézkedést meg kell tenni az egész szocialista társbiztonságunk és sérthetlenségünk biztosítására. a békeharc, a békeszerető erők meg-megújuló akciói meghátrálásra kényszeríthetik a militarizmus, a revanspolitika kalandorait.

- békemozgalomunknak ugyanakkor jelentős ösztönzést ad a szovjetunió kormányának az az ünnepélyes bejelentése is, hogy jól lehet a béke megőrzésének ügyéért katonai erejének fokozására, növelésére kényszerül, fegyveres erőt elsőként sohasem folyamodnak fegyverek alkalmazásához. a szovjetunió pedig kész bármikor aláírni az általános és teljes leszerelésre vonatkozó egyezményt, amely természetesen azonnal véget vetne a termonukleáris fegyverkezleteknek is.

dezséry lászló a továbbiakban az elmúlt hónapok magyar békemozgalomának akcióiról szólt, majd így folytatta:

- tovább bővültek a magyar békemozgalom nemzetközi kapcsolatai. jelenleg már több mint 50 országgal leveleznek, s cserélnek küldöttsegeket, tapasztalatok a magyar békemozgalom vezetői és aktivistái. szoros kapcsolatokat építettek ki az osztrák béketanáccsal. áprilisban 40 tagu osztrák békedelegációt láttak vendégül, októberre pedig 80 tagu csoportot várnak.

/folyt.köv./
17.42

- 30 -

bb 49. /a magyar békemozgalom...1.folyt./-lm

a magyar békemozgalom a következő hónapokban minden erejét latbaveti a szovjetunió kommunista pártja programtervezetének széleskörű ismertetéséért, felemeli szavát az általános és teljes leszerelést indítványozó szovjet kezdeményezések mellett, támogatja a német békeszerződés megkötésére, s a nyugat-berlini kérdés rendezésére irányuló törekvéseket. szolidaritási akciókat kezdeményez a gyarmati sorból felszabaduló országok támogatására, s arra törekszik, hogy megmozdulásai tovább gyarapítsák a magyar békemozgalom tevékeny segítőitársainak táborát.

felszólalt az ülésen péter jános, a béke-világtanács tagja, az országos béketanács alelnöke is. sokrétűen elemezte a nemzetközi helyzetet, a világpolitika eseményeinek összefüggését, s szólt a békemozgalom időszerű tennivalóiról is.

az országos béketanács elnökségének tagjai ezután nyilatkoztak fogadtak el, amelyben többek között hangsúlyozták:

- támogatjuk a szovjetunió kormányának azt a javaslatát, hogy mind a két német állammal írják alá a békeszerződést, mert csak így vethetnek gátat a német szövetségi köztársaság militarizálódásának, további fasizálódásának. támogatjuk azokat az intézkedéseket is, amelyeket a német demokratikus köztársaság kormánya berlinben fogatosított. a német kérdés és a berlini helyzet megoldása ma az egész emberiség érdeke. a népek éppen ezért tiltakoznak az ellen, hogy a nyugati imperialisták válaszul a békét szolgáló intézkedésekre, erőt fitogtatnak, és fegyvereket, csapatokat szállítanak nyugat-berlinbe. a békeszerető embermilliók megértik és helyeslik a szovjetunió és a szocialista országok elhatározását, hogyha a nyugati hatalmak továbbra is akadályokat gördítenek a német békeszerződés útjába, akkor a békeszerződést egyoldaluan aláírják a német demokratikus köztársasággal.

az elnökség tagjai táviratot is intéztek a német béketanács vezetőihez. bejelentik, hogy az országos béketanács elnöksége minden erővel támogatja a német demokratikus köztársaság kormányát és a német béketanácsot abban a törekvésében, hogy elszigetelje a nyugatnémet, háborúra készülő militaristák nyugat-berlini gócpontját, a magyar nép egy emberként sorakozik az igazság és a béke ügyének oldalára, s támogatja az önk erőfeszítéseit, - hangzik többek között a távirat./mtl/

17.48

- 31 -

18:40

bb 49. átalakulás előtt az időjárás: északnyugatról borult és hűvösebb légtömegek érkeznek, keddre zivatarokat várhatunk

l es/j/ká/m

1961. szeptember 4.

a szeptemberbe is átnyúló utóknika hétfőn már bucsuzkodott: északnyugatról egyre erősödő felhőzet tompította a különben még erős napsugárzást, friss szél enyhítette a hőséget. Sajátos őszies hangulat lett erről az időjárásból, mint a meteorológiai intézet központi előrejelző osztályán közölték, ez a hűvös légtömeg és a nyomában járó felhősödés valószínűleg jelentősebb átalakulás kezdete. Hétfőn még sehonnan nem jelentettek esőt, zivart, de kedden a jelek szerint fokozódik a felhősödés, az ország több vidékén lesznek már zivatarok is, egyszerűen megkezdődik a hőmérséklet fokozatos csökkenése.

/mti/

---

bb 51. új ruhagyár építését kezdték meg pécsen

vid/te/s ki

1961. szeptember 4.

pécsen, a déli városrészben, hétfőn új ruhagyár alapjait rakják le. a városban működő ruha- és cipőipari vállalat ugyanis már nem tudja kielégíteni az igényeket, többet termelése az utóbbi pár esztendőben megháromszorozódott, a hárommillió forint költséggel készülő, kétemetűs üzemépítet még az idén tető alá hozzák. Lugas, naplányos munkatermeiben modern hazai és külföldi gépeket szerelnek fel, itt a jelenlegi kilencven helyett 450 főt foglalkoztat majd a vállalat, az új ruhagyárt, amelynek termelése először akkorra tekinthető mint a jelenlegi üzemé, a jövő év szeptemberében állják át rendeltetésének. /mti/

---

bb 53. előadás a csehszlovák irodalomról

v/gk/a sr

1961. szeptember 4.

a csehszlovák kultúra helyiségében hétfőn tartott előadás a csehszlovák irodalomról, a csehszlovák irodalomról. /mti/

17.50

- 32 -

bb 50. tanévnyitó az agrártudományi egyetemen

t lr/gk/s ká

1961. szeptember 4.

az agrártudományi egyetemen hétfőn délután ünnepélyesen megnyitották az idei tanévet. az egyetem mezőgazdasági gépészmérnöki karán az idén 1155 hallgató tanul, közülük 354 elsőéves, akiknek 25 százaléka a középiskola befejezése után már termelő munkában is résztvett.

az agrártudományi egyetemen az idei esztendő az első igazi „reform tanév”, a kötelező óraszám alacsonyabb a tavalyinál, így a hallgatóknak több idejük jut az érdeklődési körüknek legjobban megfelelő szakköri munkára. a korszerű nagyüzemekké fejlesztett tantervekben a diákok több mint háromszor annyi időt töltenek termelési gyakorlattal, mint az utóbbi években. a mezőgazdasági tudomány és gyakorlat legújabb eredményeinek ismertetésére az idén sok külső előadót - kiváló tudósokat, szakembereket - hívnak meg az egyetemre.

a tanévnyitó ünnepségen dr. magyar andrás rektor üdvözölte a hallgatókat, s vállalta a tanév legfontosabb feladatait. az elsőévesek eskütétele után petőházi gábor földművelésügyi miniszterhelyettes a termelőszövetkezetek megszilárdításában legeredményesebben résztvevő egyetemi oktatóknak kormánykitüntetést, felcser jános 51 évvel ezelőtt végzett mezőgazdasági mérnöknek pedig aranydiplomát adott át.

18.00

18.45

- 33 -

RR

bb 55. a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának távirata az egyesült államok kommunista pártja központi bizottságához

i bs/gg/s bs 1961. szeptember 4.

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága w.z. foster elvtárs, az egyesült államok kommunista pártja tiszteletbeli elnöke elhunyt alkalmából táviratban fejezte ki részvétét az egyesült államok kommunista pártja központi bizottságának. /mti /

---

bb 56. időjárásjelentés

gg-lm bs

1961. szeptember 4.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 4-én 18 órakor:

néhány helyen zivatar

várható időjárás kedd estig: kisebb felhőfelvonulások, néhány helyen záporosó, zivatar.

mérsékelt déli, délnyugait szél.

várható legmagasabb nappali hőmérséklet kedden: 25-30 fok között. /mti /

18,40

15.02

- 34 -

bb 57. megnyílt a józsef attila lakótelep első iskolája
t lv/gk/s bs 1961. szeptember 4.

a 9. kerületben, a józsef attila lakótelepen hétfőn ünnepélyes keretek között megnyílt az épülő városrész első, 16 tantermes iskolája. az avató ünnepségen megjelentek a művelődésügyi minisztérium, a fővárosi tanács, a kerületi pártbizottság, a hazafias népfront, a kerületi tanács és a társadalmi szervezetek képviselői.

az ünnepségen dr. székely mádai lászlóné, az iskola igazgatója mondott beszédet. többek között elmondotta, hogy az új iskola igen jól felszerelt. a tantermeken kívül politechnikai helyiségek, korszerű tornaterem, mosdók, a napközis gyermekek részére pedig szép ebédlő áll rendelkezésre. minden előfeltétel adva van ahhoz, hogy a pedagógusok nyugodtan végezhessék munkájukat a gyermekek pedig szorgalmasan tanulhassanak.

bojtor györgy, a 9. kerületi tanács végrehajtó bizottságának elnöke beszédében az ifjúság neveléséről is szólt. hangsúlyozta: az iskola egymagában nem elegendő, hogy a gyerekekből jó munkásokat és értelmiségieket neveljen. ahhoz az is szükséges, hogy a szülők a nevelőtestülettel együttesen fáradozzanak a közös célért. éppen ezért a szülőknek, s a pedagógusoknak is arra kell törekedniük, hogy közösen oldják meg a nevelési problémákat. nagyon fontos - hangsúlyozta -, hogy jó barátság alakuljon ki a pedagógusok és a szülők között. befejezésül sok szerencsét és jó munkát kívánt az új iskola tanárainak és növendékeinek. /mti /

19.55

20¹⁰

- 35 -

le

bb 58. a román párt és kormányküldöttség megtekintette a főváros nevezetességeit

t ni/hné/s L1 1961. szeptember 4.

a román párt- és kormányküldöttség több tagja hétfőn délután magyar államférfiak kíséretében megtekintette a főváros nevezetességeit. először a gellért-hegyen szemlélték meg a szovjet hősök tiszteletére emelt monumentális emlékművet, majd hosszan gyönyörködtek budapest panorámájában.

a küldöttség utja ezután a halaszbástyára vezetett, ahonnan kitűnően látható a duna másik oldalán lévő parlament, és a főváros más, nevezetes intézményei. a vendégek innét a margitszigetre hajtottak, ahol a gépkocsikból kiszállva rövid sétát tettek a japán-kertben, majd a főváros egyik lakónegyedét, a mintegy 30.000 lakost számláló thälmann utcai új lakótelepet tekintették meg. a vendégek érkezésének hírére a lakótelepen több ezer ember várta és szeretettel köszöntötte a küldöttség tagjait, akik megtekintették a telep körüli általános iskoláját, majd az egyik közeli lakóépületbe tértek be, a házbeliek meghívására bekopogtattak az egyik első emeleti lakásba. a házigazda, csizmadia gyula, a gheorghiu-dej hajógyár 50 éves dolgozója, családjával együtt szívesen fogadta a román vendégeket, akik barátságosan elbeszélgettek velük, érdeklődtek életük, munkájuk iránt. a román párt- és kormányküldöttség tagjai ezután folytatták útjukat a belváros felé. a rákóczi úton autóikból kiszállva betértek a lenin körúti csemege áruházba, megszemlélték a közeli üzletek kirakatait, majd a belváros főbb utvonalaiban szállásukra hajtottak. /mti/

19.58 -
20.12

- 36 -

a szerkesztőségek figyelmébe!

a bb 49. számú hír /a magyar békemozgalom.... / első bekezdésének 6. sorától a szöveg helyesen:

.... a tanácskozást dr. pesta lászló, az országos béke-tanács elnökségének tagja nyitotta meg..... /mti/

22.00 22.10

Le

- v é g e -

- 37 -

mti belföldi hírek

1961. szeptember 5.

bb 1. az állandó bizottságok mellett 200 aktivista segíti
a 15. kerületi tanács munkáját

i vt/gk/s sr 1961. szeptember 5.

a 15. kerületben széleskörű, mintegy 200 tagot számláló aktivistahálózat „épült ki”, a tanács különböző állandó bizottságai, illetve ezek albizottságai mellett, a társadalmi aktivisták fontos szerepet töltenek be a bizottságok munkaterveiben megjelölt feladatok végrehajtásában.

helyesléssel fogadták például a dolgozók a népművelési állandó bizottság legutóbbi vizsgálatát a kerület munkásszállásainak kulturális ellátottságáról, a kereskedelmi állandó bizottság rendszeresen figyelemmel kíséri a kerület közellátási helyzetét, aktivistái - a vállalati ellenőrökkel, együttműködve - az észrevételeket, javaslatokat tesznek és ellenőrzik az intézkedések végrehajtását, nagy gondot fordítanak arra is, hogy az üzlethálózat, a vendéglátóipari egységek dolgozói betartják-e az egészségügyi előírásokat, előzékenyek, udvariasak-e a vevőkkel, ezekben a napokban arról győződnek meg, hogy az iparcikkboltok megfelelően felkészültek-e az iskolaszerezésre, az ősszel általában várható nagyobb forgalomra.

az ipari állandó bizottság a harmadik és negyedik negyedében 50-50 kerületi kisiparos tevékenységét ellenőrzi, az ipari osztállyal közösen megvizsgálják, eleget tettek-e a kisipari szövetkezetek az iparitanulói szerződések megkötésére vonatkozó rendelkezésnek, valamint azt, hogy az iparitanulók teljesítették-e iskolai beiratkozási kötelezettségüket.

az oktatási állandó bizottság segítséget nyújt az oktatási osztálynak a különböző problémák megoldásában, továbbá a felújítások, az iskolahálózat fejlesztésének előkészítésében.

a legutóbb alakult lakóbizottsági állandó bizottság munkája is biztató, s elsősorban a lakóbizottságok aktivitásán mérhető le, számos lakóházban elérték már, hogy foglalkozzanak a magukra maradt idős, beteg emberekkel, a fiatalok nevelésével, örködnék a házirend megtartásán, ellenőrzik az épületek tisztaságát, s nagy gondot fordítanak a társadalmi tulajdon védelmére. /mti /

610

KK